

Egyenlőtlenségrendszerek megoldhatósága, Fourier—Motzkin-elimináció

Hajnal Péter

2021. tavasz

Az alapkérdés

Az alapkérdés

- Adott $Ax \preceq b$ egyenlőtlenségrendszer megoldható-e?

Az alapkérdés

- Adott $Ax \preceq b$ egyenlőtlenségrendszer megoldható-e?
- Ez egy igen/nem kérdés.

Az alapkérdés

- Adott $Ax \preceq b$ egyenlőtlenségrendszer megoldható-e?
- Ez egy igen/nem kérdés. Leegyszerűsítése a megoldáskeresésnek, illetve a teljes megoldáshalmaz leírásának.

Az alapkérdés

- Adott $Ax \preceq b$ egyenlőtlenségrendszer megoldható-e?
- Ez egy igen/nem kérdés. Leegyszerűsítése a megoldáskeresésnek, illetve a teljes megoldáshalmaz leírásának.
- Mit tudunk lineáris egyenletrendszerek esetéről?

Az alapkérdés

- Adott $Ax \preceq b$ egyenlőtlenségrendszer megoldható-e?
- Ez egy igen/nem kérdés. Leegyszerűsítése a megoldáskeresésnek, illetve a teljes megoldáshalmaz leírásának.
- Mit tudunk lineáris egyenletrendszerek esetéről? Azaz mikor oldható meg egy egyenletrendszer?

Az alapkérdés

- Adott $Ax \preceq b$ egyenlőtlenségrendszer megoldható-e?
- Ez egy igen/nem kérdés. Leegyszerűsítése a megoldáskeresésnek, illetve a teljes megoldáshalmaz leírásának.
- Mit tudunk lineáris egyenletrendszerek esetéről? Azaz mikor oldható meg egy egyenletrendszer? Azaz mikor NEM oldható meg egy egyenletrendszer? (Nem megoldhatóság:
 $Ax = b \quad \models \quad 0^T x = 1.$)

Lineáris egyenletrendszerek megoldhatósága

Lineáris egyenletrendszerek megoldhatósága

- A kérdés a lineáris algebra tananyag része.

Lineáris egyenletrendszerek megoldhatósága

- A kérdés a lineáris algebra tananyag része.
- Az $Ax = b$ egyenletrendszert az $(A|b)$ bővített mátrixszal írjuk le.

Lineáris egyenletrendszerek megoldhatósága

- A kérdés a lineáris algebra tananyag része.
- Az $Ax = b$ egyenletrendszert az $(A|b)$ bővített mátrixszal írjuk le.
- Elemi sorműveletekkel lépcsős alakra hozzuk az egyenletrendszert.

Lineáris egyenletrendszerek megoldhatósága

- A kérdés a lineáris algebra tananyag része.
- Az $Ax = b$ egyenletrendszert az $(A|b)$ bővített mátrixszal írjuk le.
- Elemi sorműveletekkel lépcsős alakra hozzuk az egyenletrendszert.
- Az elemi sorműveletek:

Lineáris egyenletrendszerek megoldhatósága

- A kérdés a lineáris algebra tananyag része.
- Az $Ax = b$ egyenletrendszert az $(A|b)$ bővített mátrixszal írjuk le.
- Elemi sorműveletekkel lépcsős alakra hozzuk az egyenletrendszert.
- Az elemi sorműveletek:
  - (1) Egy sor nem-nulla számmal történő szorzása.
  - (2) Egy sor számszorosának hozzáadása egy másik sorhoz.

Lineáris egyenletrendszerek megoldhatósága

- A kérdés a lineáris algebra tananyag része.
- Az $Ax = b$ egyenletrendszert az $(A|b)$ bővített mátrixszal írjuk le.
- Elemi sorműveletekkel lépcsős alakra hozzuk az egyenletrendszert.
- Az elemi sorműveletek:
  - (1) Egy sor nem-nulla számmal történő szorzása.
  - (2) Egy sor számszorosának hozzáadása egy másik sorhoz.
- A lépcsős alak kialakítása során egyenletrendszerünk ekvivalens az eredetivel.

Lineáris egyenletrendszerek megoldhatósága

- A kérdés a lineáris algebra tananyag része.
- Az $Ax = b$ egyenletrendszert az $(A|b)$ bővített mátrixszal írjuk le.
- Elemi sorműveletekkel lépcsős alakra hozzuk az egyenletrendszert.
- Az elemi sorműveletek:
  - (1) Egy sor nem-nulla számmal történő szorzása.
  - (2) Egy sor számszorosának hozzáadása egy másik sorhoz.
- A lépcsős alak kialakítása során egyenletrendszerünk ekvivalens az eredetivel.
- A lépcsős alakból kiolvasható kérdéseinkre a válasz.

Lépcsős alakú egyenletrendszer: Példa

Lépcsős alakú egyenletrendszer: Példa

Példa

$$(A'|b') = \left(\begin{array}{ccccc|c} 1 & -2 & 1 & 2 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 1 & 3 & -1 & 4 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right)$$

Lépcsős alakú egyenletrendszer: Példa

Példa

$$(A'|b') = \left(\begin{array}{ccccc|c} 1 & -2 & 1 & 2 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 1 & 3 & -1 & 4 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right)$$

Megoldható: x_3, x_4 -nek tetszőleges érték adható, x_1, x_2, x_5 meghatározható.

Lépcsős alakú egyenletrendszer: Példa

Példa

$$(A'|b') = \left(\begin{array}{ccccc|c} 1 & -2 & 1 & 2 & 0 & -1 \\ \hline 0 & 1 & 1 & 3 & -1 & 4 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 2 \\ \hline 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right)$$

Megoldható: x_3, x_4 -nek tetszőleges érték adható, x_1, x_2, x_5 meghatározható.

Példa

$$(A'|b') = \left(\begin{array}{ccccc|c} 1 & -2 & 1 & 2 & 0 & -1 \\ \hline 0 & 1 & 1 & 3 & -1 & 4 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 2 \\ \hline 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right)$$

NEM megoldható: A negyedik egyenlet egy ellentmondás.

Lineáris egyenletrendszerek megoldhatósága: Tételek

Lineáris egyenletrendszerek megoldhatósága: Tételek

Kronecker—Capelli-tétel

A következők ekvivalensek:

(i) $Ax = b$ megoldható,

(ii)

$$\text{rk}(A) = \text{rk}(A|b).$$

Lineáris egyenletrendszerek megoldhatósága: Tételek

Kronecker—Capelli-tétel

A következők ekvivalensek:

- (i) $Ax = b$ megoldható,
- (ii)

$$\text{rk}(A) = \text{rk}(A|b).$$

Tétel

A következők ekvivalensek:

- (i) $Ax = b$ NEM megoldható,
- (ii)

$$\text{rk}(A) < \text{rk}(A|b),$$

- (iii) $Ax = b \vdash 0 = 1.$

Alkalmazható-e egyenlőtlenségrendszerekre ez a módszer?

Alkalmazható-e egyenlőtlenségrendszerekre ez a módszer?

- Egyenlőtlenségek esetén Csak nem-negatív/pozitív számokkal szorozhatunk.

Alkalmazható-e egyenlőtlenségrendszerekre ez a módszer?

- Egyenlőtlenségek esetén Csak nem-negatív/pozitív számokkal szorozhatunk. Azért megpróbálhatjuk.

Alkalmazható-e egyenlőtlenségrendszerekre ez a módszer?

- Egyenlőtlenségek esetén Csak nem-negatív/pozitív számokkal szorozhatunk. Azért megpróbálhatjuk.
- A (2) elemi sorművelet után kapott egyenlőtlenségrendszer nem lesz ekvivalens az eredetivel.

Alkalmazható-e egyenlőtlenségrendszerekre ez a módszer?

- Egyenlőtlenségek esetén Csak nem-negatív/pozitív számokkal szorozhatunk. Azért megpróbálhatjuk.
- A (2) elemi sorművelet után kapott egyenlőtlenségrendszer nem lesz ekvivalens az eredetivel. BAJ.

Alkalmazható-e egyenlőtlenségrendszerekre ez a módszer?

- Egyenlőtlenségek esetén Csak nem-negatív/pozitív számokkal szorozhatunk. Azért megpróbálhatjuk.
- A (2) elemi sorművelet után kapott egyenlőtlenségrendszer nem lesz ekvivalens az eredetivel. BAJ.
- Csak összeadásokkal a „kiejtés” nem mindig oldható meg.

Alkalmazható-e egyenlőtlenségrendszerekre ez a módszer?

- Egyenlőtlenségek esetén Csak nem-negatív/pozitív számokkal szorozhatunk. Azért megpróbálhatjuk.
- A (2) elemi sorművelet után kapott egyenlőtlenségrendszer nem lesz ekvivalens az eredetivel. BAJ.
- Csak összeadásokkal a „kiejtés” nem mindig oldható meg. BAJ.

Alkalmazható-e egyenlőtlenségrendszerekre ez a módszer?

- Egyenlőtlenségek esetén Csak nem-negatív/pozitív számokkal szorozhatunk. Azért megpróbálhatjuk.
- A (2) elemi sorművelet után kapott egyenlőtlenségrendszer nem lesz ekvivalens az eredetivel. BAJ.
- Csak összeadásokkal a „kiejtés” nem mindig oldható meg. BAJ.
- Új ötletekre van szükség.

Alkalmazható-e egyenlőtlenségrendszerekre ez a módszer?

- Egyenlőtlenségek esetén Csak nem-negatív/pozitív számokkal szorozhatunk. Azért megpróbálhatjuk.
- A (2) elemi sorművelet után kapott egyenlőtlenségrendszer nem lesz ekvivalens az eredetivel. BAJ.
- Csak összeadásokkal a „kiejtés” nem mindig oldható meg. BAJ.
- Új ötletekre van szükség. Lássuk az egy változó esetét.

Szünet

Egy változó esete

Egy változó esete

Egy változó esete

Legyen most $n = 1$, azaz egyetlen valós változóval, az x -szel dolgozunk.

Egy változó esete

Legyen most $n = 1$, azaz egyetlen valós változóval, az x -szel dolgozunk. Ekkor egyenlőtlenségrendszerünk:

$$\begin{cases} a_1x \leq b_1 \\ a_2x \leq b_2 \\ \vdots \\ a_kx \leq b_k \end{cases}$$

Egy változó esete

Legyen most $n = 1$, azaz egyetlen valós változóval, az x -szel dolgozunk. Ekkor egyenlőtlenségrendszerünk:

$$\begin{cases} a_1x \leq b_1 \\ a_2x \leq b_2 \\ \vdots \\ a_kx \leq b_k \end{cases}$$

Könnyen meggondolható, hogy $a_i = 0$ -nak nincs sok értelme.

Egy változó esete

Legyen most $n = 1$, azaz egyetlen valós változóval, az x -szel dolgozunk. Ekkor egyenlőtlenségrendszerünk:

$$\begin{cases} a_1x \leq b_1 \\ a_2x \leq b_2 \\ \vdots \\ a_kx \leq b_k \end{cases}$$

Könnyen meggondolható, hogy $a_i = 0$ -nak nincs sok értelme. Ezek után feltesszük, hogy $a_i \neq 0$ minden i -re.

Egy változó esete: Levezetés I

Egy változó esete: Levezetés I

- A szorzási elv miatt ez ekvivalens az alábbival:

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{a_1}{|a_1|}x \leq \frac{b_1}{|a_1|} \\ \frac{a_2}{|a_2|}x \leq \frac{b_2}{|a_2|} \\ \vdots \\ \frac{a_k}{|a_k|}x \leq \frac{b_k}{|a_k|} \end{array} \right.$$

Egy változó esete: Levezetés I

- A szorzási elv miatt ez ekvivalens az alábbival:

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{a_1}{|a_1|}x \leq \frac{b_1}{|a_1|} \\ \frac{a_2}{|a_2|}x \leq \frac{b_2}{|a_2|} \\ \vdots \\ \frac{a_k}{|a_k|}x \leq \frac{b_k}{|a_k|} \end{array} \right.$$

- Így a bal oldalon x együtthatói 1-esek vagy -1-esek.

Egy változó esete: Levezetés II

Egy változó esete: Levezetés II

- Változtassuk meg az egyenlőtlenségek sorrendjét úgy, hogy először azok szerepeljenek, amelyekben x együtthatója 1, utána pedig a maradék, ahol x együtthatója -1 :

$$\left\{ \begin{array}{l} x \leq \beta_{i_1} \\ \vdots \\ x \leq \beta_{i_s} \\ \hline -x \leq \gamma_{j_1} \\ \vdots \\ -x \leq \gamma_{j_t} \end{array} \right.$$

ahol β_{i_k} és γ_{j_l} a megfelelő fenti valós számok, továbbá $s + t = k$,
 $\{i_1, \dots, i_s\} \cup \{j_1, \dots, j_t\} = \{1, \dots, k\}$.

Egy változó esete: Átírások

Egy változó esete: Átírások

- Ez ekvivalens az alábbiakkal:

$$\begin{cases} x \leq \min_{k=1,\dots,s} \beta_{i_k} \\ -x \leq \min_{l=1,\dots,t} \gamma_{j_l} \end{cases}$$

Egy változó esete: Átírások

- Ez ekvivalens az alábbiakkal:

$$\begin{cases} x \leq \min_{k=1,\dots,s} \beta_{i_k} \\ -x \leq \min_{l=1,\dots,t} \gamma_{j_l} \end{cases}$$

- Tovább átalakítva:

$$-\min_l \gamma_{j_l} \leq x \leq \min_k \beta_{i_k}$$

Egy változó esete: Átírások

- Ez ekvivalens az alábbiakkal:

$$\begin{cases} x \leq \min_{k=1,\dots,s} \beta_{i_k} \\ -x \leq \min_{l=1,\dots,t} \gamma_{j_l} \end{cases}$$

- Tovább átalakítva:

$$-\min_l \gamma_{j_l} \leq x \leq \min_k \beta_{i_k}$$

- A végső formánk az alábbi lesz:

$$\max_l -\gamma_{j_l} \leq x \leq \min_k \beta_{i_k}$$

Egy változó esete: Átírások

- Ez ekvivalens az alábbiakkal:

$$\begin{cases} x \leq \min_{k=1,\dots,s} \beta_{i_k} \\ -x \leq \min_{l=1,\dots,t} \gamma_{j_l} \end{cases}$$

- Tovább átalakítva:

$$-\min_l \gamma_{j_l} \leq x \leq \min_k \beta_{i_k}$$

- A végső formánk az alábbi lesz:

$$\max_l -\gamma_{j_l} \leq x \leq \min_k \beta_{i_k}$$

- A későbbiekben feltesszük, hogy $s, t \neq 0$. Ha valamelyik 0 lenne, akkor a megoldhatóság nyilvánvaló. Sőt a teljes megoldáshalmazt látnánk.

Megoldhatóság

Megoldhatóság

- Az eredeti egyenletrendszer pontosan akkor megoldható, ha

$$\max_{\ell} -\gamma_{j_{\ell}} \leq \min_k \beta_{i_k}$$

Megoldhatóság

- Az eredeti egyenletrendszer pontosan akkor megoldható, ha

$$\max_{\ell} -\gamma_{j_{\ell}} \leq \min_k \beta_{i_k}$$

- Ekvivalens módon:

$$-\gamma_{j_{\ell}} \leq \beta_{i_k} \quad \text{minden } k \in \{1, \dots, s\}, \quad \ell \in \{1, \dots, t\} \text{ esetén.}$$

Megoldhatóság

- Az eredeti egyenletrendszer pontosan akkor megoldható, ha

$$\max_{\ell} -\gamma_{j_{\ell}} \leq \min_k \beta_{i_k}$$

- Ekvivalens módon:

$$-\gamma_{j_{\ell}} \leq \beta_{i_k} \quad \text{minden } k \in \{1, \dots, s\}, \quad \ell \in \{1, \dots, t\} \text{ esetén.}$$

- Ez $s \cdot t$ darab egyenlőtlenség, ami átrendezhető az alábbi módon:

$$0 \leq \gamma_{j_{\ell}} + \beta_{i_k} \quad \text{minden } k \in \{1, \dots, s\}, \quad \ell \in \{1, \dots, t\} \text{ esetén.}$$

Megoldhatóság

- Az eredeti egyenletrendszer pontosan akkor megoldható, ha

$$\max_{\ell} -\gamma_{j_{\ell}} \leq \min_k \beta_{i_k}$$

- Ekvivalens módon:

$$-\gamma_{j_{\ell}} \leq \beta_{i_k} \quad \text{minden } k \in \{1, \dots, s\}, \quad \ell \in \{1, \dots, t\} \text{ esetén.}$$

- Ez $s \cdot t$ darab egyenlőtlenség, ami átrendezhető az alábbi módon:

$$0 \leq \gamma_{j_{\ell}} + \beta_{i_k} \quad \text{minden } k \in \{1, \dots, s\}, \quad \ell \in \{1, \dots, t\} \text{ esetén.}$$

- Vegyük észre, hogy az $s \cdot t$ darab megoldhatósági feltételt le is vezethetjük volna: ha összeadtuk volna a ± 1 x-együtthatójú rendszer, egy a vonal feletti és egy, a vonal alatti tetszőleges egyenlőtlenségét.

Összefoglalás

Összefoglalás

- A megoldhatág eldöntésének előkészületi lépései:
  - (1) Normalizáljuk az egyenleteinket, hogy a bal oldali x -ek együtthatói ± 1 legyenek.
  - (2) A $+1$ együtthatós egyenlőtlenségeket adjuk hozzá az összes -1 együtthatós egyenlőtlenséghez.
  - (3) Az $s \cdot t$ összeg-egyenlőtlenség bal oldalai mind 0 -k.

Összefoglalás

- A megoldhatág eldöntésének előkészületi lépései:
  - (1) Normalizáljuk az egyenleteinket, hogy a bal oldali x -ek együtthatói ± 1 legyenek.
  - (2) A $+1$ együtthatós egyenlőtlenségeket adjuk hozzá az összes -1 együtthatós egyenlőtlenséghez.
  - (3) Az $s \cdot t$ összeg-egyenlőtlenség bal oldalai mind 0 -k. „ x kiesett”.

Összefoglalás

- A megoldhatág eldöntésének előkészületi lépései:
  - (1) Normalizáljuk az egyenleteinket, hogy a bal oldali x -ek együtthatói ± 1 legyenek.
  - (2) A $+1$ együtthatós egyenlőtlenségeket adjuk hozzá az összes -1 együtthatós egyenlőtlenséghez.
  - (3) Az $s \cdot t$ összeg-egyenlőtlenség bal oldalai mind 0 -k. „ x kiesett”.
- Döntés a megoldhatóságról:
  - (1) Ha minden jobb oldal nem negatív, akkor egyenletrendszerünk megoldható.
  - (2) Ha valamelyik jobb oldal negatív, akkor egyenletrendszerünk nem megoldható.

Összefoglalás

- A megoldhatág eldöntésének előkészületi lépései:
  - (1) Normalizáljuk az egyenleteinket, hogy a bal oldali x -ek együtthatói ± 1 legyenek.
  - (2) A $+1$ együtthatós egyenlőtlenségeket adjuk hozzá az összes -1 együtthatós egyenlőtlenséghez.
  - (3) Az $s \cdot t$ összeg-egyenlőtlenség bal oldalai mind 0 -k. „ x kiesett”.
- Döntés a megoldhatóságról:
  - (1) Ha minden jobb oldal nem negatív, akkor egyenletrendszerünk megoldható.
  - (2) Ha valamelyik jobb oldal negatív, akkor egyenletrendszerünk nem megoldható.
- Tegyük fel, hogy nem megoldhatóság van. Azaz alkalmas k, ℓ indexekre $0 > \gamma_{j_\ell} + \beta_{i_k}$. Ekkor az eredeti $\mathcal{E}$ rendszerből levezethetjük, hogy $0 \leq \gamma_{j_\ell} + \beta_{i_k}$.

Összefoglalás

- A megoldhatág eldöntésének előkészületi lépései:
  - (1) Normalizáljuk az egyenleteinket, hogy a bal oldali x -ek együtthatói ± 1 legyenek.
  - (2) A $+1$ együtthatós egyenlőtlenségeket adjuk hozzá az összes -1 együtthatós egyenlőtlenséghez.
  - (3) Az $s \cdot t$ összeg-egyenlőtlenség bal oldalai mind 0 -k. „ x kiesett”.
- Döntés a megoldhatóságról:
  - (1) Ha minden jobb oldal nem negatív, akkor egyenletrendszerünk megoldható.
  - (2) Ha valamelyik jobb oldal negatív, akkor egyenletrendszerünk nem megoldható.
- Tegyük fel, hogy nem megoldhatóság van. Azaz alkalmas k, ℓ indexekre $0 > \gamma_{j_\ell} + \beta_{i_k}$. Ekkor az eredeti $\mathcal{E}$ rendszerből levezethetjük, hogy $0 \leq \gamma_{j_\ell} + \beta_{i_k}$. Illetve számmal szorzás után kapjuk, hogy $\mathcal{E} \vdash 0 \leq -1$.

Szünet

Fourier-Motzkin elimináció: sorrend változtatás

Fourier-Motzkin elimináció: sorrend változtatás

- Az általános esetben egyváltozós gondolatot fogjuk használni a változók számának csökkentésére.

Fourier-Motzkin elimináció: sorrend változtatás

- Az általános esetben egyváltozós gondolatot fogjuk használni a változók számának csökkentésére.
- Vegyük a kezdeti $Ax \preceq b$ egyenlőtlenségrendszert, ahol $A \in \mathbb{R}^{k \times n}$, x n -változós, b pedig k -változós vektorok.

Fourier-Motzkin elimináció: sorrend változtatás

- Az általános esetben egyváltozós gondolatot fogjuk használni a változók számának csökkentésére.
- Vegyük a kezdeti $Ax \preceq b$ egyenlőtlenségrendszert, ahol $A \in \mathbb{R}^{k \times n}$, x n -változós, b pedig k -változós vektorok.
- Rendezzük úgy, hogy előre vesszük azokat az egyenlőtlenségeket, melyekben x_1 együtthatója pozitív, majd következzenek azok, amelyekben x_1 nem szerepel, azaz együtthatója 0, végül pedig a negatív együtthatósok.

Fourier-Motzkin elimináció: sorrend változtatás

- Az általános esetben egyváltozós gondolatot fogjuk használni a változók számának csökkentésére.
- Vegyük a kezdeti $Ax \preceq b$ egyenlőtlenségrendszert, ahol $A \in \mathbb{R}^{k \times n}$, x n -változós, b pedig k -változós vektorok.
- Rendezzük úgy, hogy előre vesszük azokat az egyenlőtlenségeket, melyekben x_1 együtthatója pozitív, majd következzenek azok, amelyekben x_1 nem szerepel, azaz együtthatója 0, végül pedig a negatív együtthatósok.
- Tegyük fel, hogy s_+ darab sorban x együtthatója pozitív, s_0 darab sorban 0 és s_- darab sorban negatív.

Fourier-Motzkin elimináció: sorrend változtatás

- Az általános esetben egyváltozós gondolatot fogjuk használni a változók számának csökkentésére.
- Vegyük a kezdeti $Ax \preceq b$ egyenlőtlenségrendszert, ahol $A \in \mathbb{R}^{k \times n}$, x n -változós, b pedig k -változós vektorok.
- Rendezzük úgy, hogy előre vesszük azokat az egyenlőtlenségeket, melyekben x_1 együtthatója pozitív, majd következzenek azok, amelyekben x_1 nem szerepel, azaz együtthatója 0, végül pedig a negatív együtthatósok.
- Tegyük fel, hogy s_+ darab sorban x együtthatója pozitív, s_0 darab sorban 0 és s_- darab sorban negatív. Nyilván teljesül, hogy $s_+ + s_0 + s_- = k$.

Fourier-Motzkin elimináció: sorrend változtatás (folytatás)

Fourier-Motzkin elimináció: sorrend változtatás (folytatás)

- Ekkor az együtthatómátrix a következőképpen fog kinézni:

$$\begin{pmatrix}
 + & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\
 \vdots & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\
 + & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\
 \hline
 0 & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\
 \vdots & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\
 0 & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\
 \hline
 - & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\
 \vdots & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\
 - & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot
 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} A_+ \\ A_0 \\ A_- \end{pmatrix}$$

Fourier-Motzkin elimináció: sorrend változtatás (folytatás)

- Ekkor az együtthatómátrix a következőképpen fog kinézni:

$$\begin{pmatrix} + & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ \vdots & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ + & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ \hline 0 & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ \vdots & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ 0 & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ \hline - & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ \vdots & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ - & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} A_+ \\ A_0 \\ A_- \end{pmatrix}$$

- Ahol

$$A_+ \in \mathbb{R}^{s_+ \times n} \quad A_0 \in \mathbb{R}^{s_0 \times n} \quad A_- \in \mathbb{R}^{s_- \times n} \quad (s_+ + s_0 + s_- = k)$$

Fourier-Motzkin elimináció: Normálás

Fourier-Motzkin elimináció: Normálás

- Az i -edik egyenletet, ha a hozzátartozó sor A_+ -ban vagy A_- -ban van, elosztjuk $|a_{i1}|$ -gyel, ha A_0 -ban van, változatlanul hagyjuk.

Fourier-Motzkin elimináció: Normálás

- Az i -edik egyenletet, ha a hozzátartozó sor A_+ -ban vagy A_- -ban van, elosztjuk $|a_{i1}|$ -gyel, ha A_0 -ban van, változatlanul hagyjuk.
- Ezek után kapjuk a következőt:

$$\tilde{A}x \preceq \tilde{b} = \begin{cases} \tilde{A}_+x \preceq \tilde{b}_+ \\ \tilde{A}_0x \preceq \tilde{b}_0 \\ \tilde{A}_-x \preceq \tilde{b}_- \end{cases}$$

Fourier-Motzkin elimináció: Normálás

- Az i -edik egyenletet, ha a hozzátartozó sor A_+ -ban vagy A_- -ban van, elosztjuk $|a_{i1}|$ -gyel, ha A_0 -ban van, változatlanul hagyjuk.
- Ezek után kapjuk a következőt:

$$\tilde{A}x \preceq \tilde{b} = \begin{cases} \tilde{A}_+x \preceq \tilde{b}_+ \\ \tilde{A}_0x \preceq \tilde{b}_0 \\ \tilde{A}_-x \preceq \tilde{b}_- \end{cases}$$

- Megjegyezzük, hogy $\tilde{A}_0 = A_0$, $\tilde{b}_0 = b_0$.

Fourier-Motzkin elimináció: Normálás

- Az i -edik egyenletet, ha a hozzátartozó sor A_+ -ban vagy A_- -ban van, elosztjuk $|a_{i1}|$ -gyel, ha A_0 -ban van, változatlanul hagyjuk.
- Ezek után kapjuk a következőt:

$$\tilde{A}x \preceq \tilde{b} = \begin{cases} \tilde{A}_+x \preceq \tilde{b}_+ \\ \tilde{A}_0x \preceq \tilde{b}_0 \\ \tilde{A}_-x \preceq \tilde{b}_- \end{cases}$$

- Megjegyezzük, hogy $\tilde{A}_0 = A_0$, $\tilde{b}_0 = b_0$. Továbbá írjuk a következő alakba a fenti részmátrixokat:

$$\tilde{A}_+ = \begin{pmatrix} 1 & \bar{A}_+ \\ \vdots & \\ 1 & \end{pmatrix} \quad \tilde{A}_0 = \begin{pmatrix} 0 & \bar{A}_0 \\ \vdots & \\ 0 & \end{pmatrix} \quad \tilde{A}_- = \begin{pmatrix} -1 & \bar{A}_- \\ \vdots & \\ -1 & \end{pmatrix}$$

Fourier-Motzkin elimináció: x_1 eliminációja

Fourier-Motzkin elimináció: x_1 eliminációja

- Hagyjuk le x -ből az x_1 változót, kapjuk x_- -t:

$$x = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} \in \mathbb{R}^n \quad \rightarrow \quad x_- = \begin{pmatrix} x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} \in \mathbb{R}^{n-1}$$

Fourier-Motzkin elimináció: x_1 eliminációja

- Hagyjuk le x -ből az x_1 változót, kapjuk x_- -t:

$$x = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} \in \mathbb{R}^n \quad \rightarrow \quad x_- = \begin{pmatrix} x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} \in \mathbb{R}^{n-1}$$

- Először is a középső egyenleteket meghagyjuk:

$$A_0 x \preceq b_0 \quad \equiv \quad \widetilde{A}_0 x \preceq \widetilde{b}_0 \quad \equiv \quad \overline{A}_0 x_- \preceq \widetilde{b}_0.$$

Fourier-Motzkin elimináció: x_1 eliminációja

- Hagyjuk le x -ből az x_1 változót, kapjuk x_- -t:

$$x = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} \in \mathbb{R}^n \quad \rightarrow \quad x_- = \begin{pmatrix} x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} \in \mathbb{R}^{n-1}$$

- Először is a középső egyenleteket meghagyjuk:

$$A_0 x \preceq b_0 \quad \equiv \quad \widetilde{A}_0 x \preceq \widetilde{b}_0 \quad \equiv \quad \overline{A}_0 x_- \preceq \widetilde{b}_0.$$

- Másodszor veszünk egy darab egyenlőtlenséget az $\widetilde{A}_+ x \preceq \widetilde{b}_+$ -ból — erre s_+ lehetőségünk van —, és veszünk egy egyenlőtlenséget $\widetilde{A}_- x \preceq \widetilde{b}_-$ -ből (s_- lehetőség). Adjuk össze ezt a két kiválasztott egyenlőtlenséget.

Fourier-Motzkin elimináció: x_1 eliminációja

- Hagyjuk le x -ből az x_1 változót, kapjuk x_- -t:

$$x = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} \in \mathbb{R}^n \quad \rightarrow \quad x_- = \begin{pmatrix} x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} \in \mathbb{R}^{n-1}$$

- Először is a középső egyenleteket meghagyjuk:

$$A_0 x \preceq b_0 \quad \equiv \quad \widetilde{A}_0 x \preceq \widetilde{b}_0 \quad \equiv \quad \overline{A}_0 x_- \preceq \widetilde{b}_0.$$

- Másodszor veszünk egy darab egyenlőtlenséget az $\widetilde{A}_+ x \preceq \widetilde{b}_+$ -ból — erre s_+ lehetőségünk van —, és veszünk egy egyenlőtlenséget $\widetilde{A}_- x \preceq \widetilde{b}_-$ -ből (s_- lehetőség). Adjuk össze ezt a két kiválasztott egyenlőtlenséget. Tegyük meg az iméntieket az összes lehetséges módon.

Fourier-Motzkin elimináció: x_1 eliminációja

- Hagyjuk le x -ből az x_1 változót, kapjuk x_- -t:

$$x = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} \in \mathbb{R}^n \quad \rightarrow \quad x_- = \begin{pmatrix} x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} \in \mathbb{R}^{n-1}$$

- Először is a középső egyenleteket meghagyjuk:

$$A_0 x \preceq b_0 \quad \equiv \quad \widetilde{A}_0 x \preceq \widetilde{b}_0 \quad \equiv \quad \overline{A}_0 x_- \preceq \widetilde{b}_0.$$

- Másodszor veszünk egy darab egyenlőtlenséget az $\widetilde{A}_+ x \preceq \widetilde{b}_+$ -ból — erre s_+ lehetőségünk van —, és veszünk egy egyenlőtlenséget $\widetilde{A}_- x \preceq \widetilde{b}_-$ -ből (s_- lehetőség). Adjuk össze ezt a két kiválasztott egyenlőtlenséget. Tegyük meg az iméntieket az összes lehetséges módon. Így sikerült eliminálnunk az x_1 változót, az új egyenlőtlenségrendszerünk $s_0 + s_+ s_-$ egyenlőtlenséget tartalmaz.

Fourier-Motzkin elimináció: A tétel

Fourier-Motzkin elimináció: A tétel

- Legyen $\mathcal{E} : Ax \preceq b$ az eredeti egyenlőtlenségrendszer.

Fourier-Motzkin elimináció: A tétel

- Legyen $\mathcal{E} : Ax \preceq b$ az eredeti egyenlőtlenségrendszer.
- Legyen $\mathcal{E}'$ az x_1 eliminációja után kapott egyenlőtlenségrendszer:

$$\begin{cases} \tilde{A}_0 x \preceq \tilde{b}_0 \\ \hat{A} x \preceq \beta \end{cases}$$

Fourier-Motzkin elimináció: A tétel

- Legyen $\mathcal{E} : Ax \preceq b$ az eredeti egyenlőtlenségrendszer.
- Legyen $\mathcal{E}'$ az x_1 eliminációja után kapott egyenlőtlenségrendszer:

$$\begin{cases} \tilde{A}_0 x \preceq \tilde{b}_0 \\ \hat{A} x \preceq \beta \end{cases}$$

Az $\tilde{A}_0 x \preceq \tilde{b}_0$ egyenlőtlenségrendszer tehát azon egyenlőtlenségeket írja le, amelyekben nem történt változtatás.

Fourier-Motzkin elimináció: A tétel

- Legyen $\mathcal{E} : Ax \preceq b$ az eredeti egyenlőtlenségrendszer.
- Legyen $\mathcal{E}'$ az x_1 eliminációja után kapott egyenlőtlenségrendszer:

$$\begin{cases} \tilde{A}_0 x \preceq \tilde{b}_0 \\ \hat{A} x \preceq \beta \end{cases}$$

Az $\tilde{A}_0 x \preceq \tilde{b}_0$ egyenlőtlenségrendszer tehát azon egyenlőtlenségeket írja le, amelyekben nem történt változtatás. Az $\hat{A} x \preceq \beta$ egyenlőtlenségrendszer azokat az egyenlőtlenségeket tartalmazza, amelyeket úgy kaptunk, hogy az aktuálisan kiválasztott két „rég” egyenlőtlenséget összeadtuk.

Fourier-Motzkin elimináció: A tétel

- Legyen $\mathcal{E} : Ax \preceq b$ az eredeti egyenlőtlenségrendszer.
- Legyen $\mathcal{E}'$ az x_1 eliminációja után kapott egyenlőtlenségrendszer:

$$\begin{cases} \tilde{A}_0 x \preceq \tilde{b}_0 \\ \hat{A} x \preceq \beta \end{cases}$$

Az $\tilde{A}_0 x \preceq \tilde{b}_0$ egyenlőtlenségrendszer tehát azon egyenlőtlenségeket írja le, amelyekben nem történt változtatás. Az $\hat{A} x \preceq \beta$ egyenlőtlenségrendszer azokat az egyenlőtlenségeket tartalmazza, amelyeket úgy kaptunk, hogy az aktuálisan kiválasztott két „rég” egyenlőtlenséget összeadtuk.

Tétel

$\mathcal{E}$ akkor és csak akkor megoldható, ha $\mathcal{E}'$ megoldható.

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás

- A ($\Rightarrow$) irány triviális: $\mathcal{E}'$ egyenlőtlenségeit levezettük. Egy megoldása $\mathcal{E}$ -nek megoldás maradt.

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás

- A ($\Rightarrow$) irány triviális: $\mathcal{E}'$ egyenlőtlenségeit levezettük. Egy megoldása $\mathcal{E}$ -nek megoldás maradt.
- A fordított, ($\Leftarrow$) irány érdekesebb: Feltesszük, hogy $\mathcal{E}'$ megoldható, vagyis létezik $(x_2^0, x_3^0, \dots, x_n^0)$ megoldás. Helyettesítsük be ezt a megoldást $\mathcal{E}$ -be.

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás

- A $(\Rightarrow)$ irány triviális: $\mathcal{E}'$ egyenlőtlenségeit levezettük. Egy megoldása $\mathcal{E}$ -nek megoldás maradt.
- A fordított, $(\Leftarrow)$ irány érdekesebb: Feltesszük, hogy $\mathcal{E}'$ megoldható, vagyis létezik $(x_2^0, x_3^0, \dots, x_n^0)$ megoldás. Helyettesítsük be ezt a megoldást $\mathcal{E}$ -be.
- $A_0x \preceq b_0$ nyilván teljesül, hiszen ez része $\mathcal{E}'$ -nek is.

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás

- A ($\Rightarrow$) irány triviális: $\mathcal{E}'$ egyenlőtlenségeit levezettük. Egy megoldása $\mathcal{E}$ -nek megoldás maradt.
- A fordított, ($\Leftarrow$) irány érdekesebb: Feltesszük, hogy $\mathcal{E}'$ megoldható, vagyis létezik $(x_2^0, x_3^0, \dots, x_n^0)$ megoldás. Helyettesítsük be ezt a megoldást $\mathcal{E}$ -be.
- $A_0x \preceq b_0$ nyilván teljesül, hiszen ez része $\mathcal{E}'$ -nek is.
- A maradék egyenlőtlenségrendszert kell jobban megnézni.

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás (folytatás)

$$\left\{ \begin{array}{l} x_1 + \tilde{a}_{12}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{1n}x_n^0 \leq \tilde{b}_1 \\ \vdots \\ x_1 + \tilde{a}_{s+,2}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{s+,n}x_n^0 \leq \tilde{b}_{s+} \\ \hline -x_1 + \tilde{a}_{s++s_0+1,2}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{s++s_0+1,n}x_n^0 \leq \tilde{b}_{s++s_0+1} \\ \vdots \\ -x_1 + \tilde{a}_{s++s_0+s-,2}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{s++s_0+s-,n}x_n^0 \leq \tilde{b}_{s++s_0+s-} \end{array} \right.$$

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás (folytatás)

$$\left\{ \begin{array}{l} x_1 + \tilde{a}_{12}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{1n}x_n^0 \leq \tilde{b}_1 \\ \vdots \\ x_1 + \tilde{a}_{s+,2}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{s+,n}x_n^0 \leq \tilde{b}_{s+} \\ \hline -x_1 + \tilde{a}_{s++s_0+1,2}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{s++s_0+1,n}x_n^0 \leq \tilde{b}_{s++s_0+1} \\ \vdots \\ -x_1 + \tilde{a}_{s++s_0+s-,2}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{s++s_0+s-,n}x_n^0 \leq \tilde{b}_{s++s_0+s-} \end{array} \right.$$

Azaz

$$\left\{ \begin{array}{l} x_1 \leq \tilde{b}_1 - \tilde{a}_{12}x_2^0 - \cdots - \tilde{a}_{1n}x_n^0 \\ \vdots \\ x_1 \leq \tilde{b}_{s+} - \tilde{a}_{s+,2}x_2^0 - \cdots - \tilde{a}_{s+,n}x_n^0 \\ \hline -x_1 \leq \tilde{b}_{s++s_0+1} - \tilde{a}_{s++s_0+1,2}x_2^0 - \cdots - \tilde{a}_{s++s_0+1,n}x_n^0 \\ \vdots \\ -x_1 \leq \tilde{b}_{s++s_0+s-} - \tilde{a}_{s++s_0+s-,2}x_2^0 - \cdots - \tilde{a}_{s++s_0+s-,n}x_n^0 \end{array} \right.$$

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás (folytatás)

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás (folytatás)

- Amit látunk egy egyváltozós egyenletrendszer $s_+ + s_-$ darab egyenlőtlenséggel.

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás (folytatás)

- Amit látunk egy egyváltozós egyenletrendszer s_+ + s_- darab egyenlőtlenséggel.
- Láttuk, hogy ennek megoldhatósága ekvivalens $s_+ \cdot s_-$ összeg egyenlőtlenség (mely csak számokat tartalmaznak) teljesülésével:

$$0 \leq \tilde{b}_i - \tilde{a}_{i2}x_2^0 - \dots - \tilde{a}_{in}x_n^0 + \tilde{b}_j - \tilde{a}_{j2}x_2^0 - \dots - \tilde{a}_{jn}x_n^0.$$

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás (folytatás)

- Amit látunk egy egyváltozós egyenletrendszer s_+ + s_- darab egyenlőtlenséggel.
- Láttuk, hogy ennek megoldhatósága ekvivalens s_+ · s_- összeg egyenlőtlenség (mely csak számokat tartalmaznak) teljesülésével:

$$0 \leq \tilde{b}_i - \tilde{a}_{i2}x_2^0 - \cdots - \tilde{a}_{in}x_n^0 + \tilde{b}_j - \tilde{a}_{j2}x_2^0 - \cdots - \tilde{a}_{jn}x_n^0.$$

- Rendezve:

$$(\tilde{a}_{i2}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{in}x_n^0) + (\tilde{a}_{j2}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{jn}x_n^0) \leq \tilde{b}_i + \tilde{b}_j.$$

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás (folytatás)

- Amit látunk egy egyváltozós egyenletrendszer s_+ + s_- darab egyenlőtlenséggel.
- Láttuk, hogy ennek megoldhatósága ekvivalens s_+ · s_- összeg egyenlőtlenség (mely csak számokat tartalmaznak) teljesülésével:

$$0 \leq \tilde{b}_i - \tilde{a}_{i2}x_2^0 - \cdots - \tilde{a}_{in}x_n^0 + \tilde{b}_j - \tilde{a}_{j2}x_2^0 - \cdots - \tilde{a}_{jn}x_n^0.$$

- Rendezve:

$$(\tilde{a}_{i2}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{in}x_n^0) + (\tilde{a}_{j2}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{jn}x_n^0) \leq \tilde{b}_i + \tilde{b}_j.$$

- Ami két egyenlőtlenség összege

$$x + \tilde{a}_{i2}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{in}x_n^0 \leq \tilde{b}_i, \quad -x + \tilde{a}_{j2}x_2^0 + \cdots + \tilde{a}_{jn}x_n^0 \leq \tilde{b}_j.$$

Fourier-Motzkin elimináció: A bizonyítás (folytatás)

- Amit látunk egy egyváltozós egyenletrendszer s_+ + s_- darab egyenlőtlenséggel.
- Láttuk, hogy ennek megoldhatósága ekvivalens $s_+ \cdot s_-$ összeg egyenlőtlenség (mely csak számokat tartalmaznak) teljesülésével:

$$0 \leq \tilde{b}_i - \tilde{a}_{i2}x_2^0 - \dots - \tilde{a}_{in}x_n^0 + \tilde{b}_j - \tilde{a}_{j2}x_2^0 - \dots - \tilde{a}_{jn}x_n^0.$$

- Rendezve:

$$(\tilde{a}_{i2}x_2^0 + \dots + \tilde{a}_{in}x_n^0) + (\tilde{a}_{j2}x_2^0 + \dots + \tilde{a}_{jn}x_n^0) \leq \tilde{b}_i + \tilde{b}_j.$$

- Ami két egyenlőtlenség összege

$$x + \tilde{a}_{i2}x_2^0 + \dots + \tilde{a}_{in}x_n^0 \leq \tilde{b}_i, \quad -x + \tilde{a}_{j2}x_2^0 + \dots + \tilde{a}_{jn}x_n^0 \leq \tilde{b}_j.$$

- Ezeket tudjuk, hiszen $\mathcal{E}'$ egy megoldásával dolgozunk.

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$).

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$). Output: Megoldható vagy nem.

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$). Output: Megoldható vagy nem.
(Inicinalizálás) $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ // nem eliminált változók,

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$). Output: Megoldható vagy nem.

(Inicinalizálás) $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ // nem eliminált változók,

$\mathcal{A} : Ax \preceq b$ // aktuális egyenlőtlenségrendszer.

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$). Output: Megoldható vagy nem.

(Inicializálás) $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ // nem eliminált változók,

$\mathcal{A} : Ax \preceq b$ // aktuális egyenlőtlenségrendszer.

(Ciklus) Amíg $X \neq \emptyset$

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$). Output: Megoldható vagy nem.

(Inicinalizálás) $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ // nem eliminált változók,

$\mathcal{A} : Ax \preceq b$ // aktuális egyenlőtlenségrendszer.

(Ciklus) Amíg $X \neq \emptyset$

- Válasszunk $x \in X$ változót.

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$). Output: Megoldható vagy nem.

(Inicizálás) $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ // nem eliminált változók,

$\mathcal{A} : Ax \preceq b$ // aktuális egyenlőtlenségrendszer.

(Ciklus) Amíg $X \neq \emptyset$

- Válasszunk $x \in X$ változót.
- (Szétbontás) Válasszuk szét rendszerünk x együtthatójának előjele szerint
 $\rightarrow \mathcal{A}_+, \mathcal{A}_0, \mathcal{A}_-$.

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$). Output: Megoldható vagy nem.

(Inicizálás) $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ // nem eliminált változók,

$\mathcal{A} : Ax \preceq b$ // aktuális egyenlőtlenségrendszer.

(Ciklus) Amíg $X \neq \emptyset$

- Válasszunk $x \in X$ változót.
- (Szétbontás) Válasszuk szét rendszerünk x együtthatójának előjele szerint $\rightarrow \mathcal{A}_+, \mathcal{A}_0, \mathcal{A}_-$.
- (Normálás) Pozitív számmal szorozzuk egyenlőtlenségeinket, hogy x együtthatói $\{-1, 0, 1\}$ -beliek legyenek $\rightarrow \mathcal{A}'_+, \mathcal{A}'_0, \mathcal{A}'_-$.

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$). Output: Megoldható vagy nem.

(Inicizálás) $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ // nem eliminált változók,

$\mathcal{A} : Ax \preceq b$ // aktuális egyenlőtlenségrendszer.

(Ciklus) Amíg $X \neq \emptyset$

- Válasszunk $x \in X$ változót.
- (Szétbontás) Válasszuk szét rendszerünk x együtthatójának előjele szerint $\rightarrow \mathcal{A}_+, \mathcal{A}_0, \mathcal{A}_-$.
- (Normálás) Pozitív számmal szorozzuk egyenlőtlenségeinket, hogy x együtthatói $\{-1, 0, 1\}$ -beliek legyenek $\rightarrow \mathcal{A}'_+, \mathcal{A}'_0, \mathcal{A}'_-$.
- (Eliminálás) $\mathcal{A} \leftarrow \mathcal{A}'_0$ és azok az egyenlőtlenségek, amik egy $\mathcal{A}'_+$ -beli és egy $\mathcal{A}'_-$ -beli összege.

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$). Output: Megoldható vagy nem.

(Inicializálás) $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ // nem eliminált változók,

$\mathcal{A} : Ax \preceq b$ // aktuális egyenlőtlenségrendszer.

(Ciklus) Amíg $X \neq \emptyset$

- Válasszunk $x \in X$ változót.
- (Szétbontás) Válasszuk szét rendszerünk x együtthatójának előjele szerint $\rightarrow \mathcal{A}_+, \mathcal{A}_0, \mathcal{A}_-$.
- (Normálás) Pozitív számmal szorozzuk egyenlőtlenségeinket, hogy x együtthatói $\{-1, 0, 1\}$ -beliek legyenek $\rightarrow \mathcal{A}'_+, \mathcal{A}'_0, \mathcal{A}'_-$.
- (Eliminálás) $\mathcal{A} \leftarrow \mathcal{A}'_0$ és azok az egyenlőtlenségek, amik egy $\mathcal{A}'_+$ -beli és egy $\mathcal{A}'_-$ -beli összege.
- (Változó update) $X \leftarrow X - \{x\}$.

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$). Output: Megoldható vagy nem.

(Inicizálás) $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ // nem eliminált változók,

$\mathcal{A} : Ax \preceq b$ // aktuális egyenlőtlenségrendszer.

(Ciklus) Amíg $X \neq \emptyset$

- Válasszunk $x \in X$ változót.
- (Szétbontás) Válasszuk szét rendszerünk x együtthatójának előjele szerint $\rightarrow \mathcal{A}_+, \mathcal{A}_0, \mathcal{A}_-$.
- (Normálás) Pozitív számmal szorozzuk egyenlőtlenségeinket, hogy x együtthatói $\{-1, 0, 1\}$ -beliek legyenek $\rightarrow \mathcal{A}'_+, \mathcal{A}'_0, \mathcal{A}'_-$.
- (Eliminálás) $\mathcal{A} \leftarrow \mathcal{A}'_0$ és azok az egyenlőtlenségek, amik egy $\mathcal{A}'_+$ -beli és egy $\mathcal{A}'_-$ -beli összege.
- (Változó update) $X \leftarrow X - \{x\}$.

Vissza (Ciklus)-hoz.

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$). Output: Megoldható vagy nem.

(Inicizálás) $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ // nem eliminált változók,

$\mathcal{A} : Ax \preceq b$ // aktuális egyenlőtlenségrendszer.

(Ciklus) Amíg $X \neq \emptyset$

- Válasszunk $x \in X$ változót.
- (Szétbontás) Válasszuk szét rendszerünk x együtthatójának előjele szerint $\rightarrow \mathcal{A}_+, \mathcal{A}_0, \mathcal{A}_-$.
- (Normálás) Pozitív számmal szorozzuk egyenlőtlenségeinket, hogy x együtthatói $\{-1, 0, 1\}$ -beliek legyenek $\rightarrow \mathcal{A}'_+, \mathcal{A}'_0, \mathcal{A}'_-$.
- (Eliminálás) $\mathcal{A} \leftarrow \mathcal{A}'_0$ és azok az egyenlőtlenségek, amik egy $\mathcal{A}'_+$ -beli és egy $\mathcal{A}'_-$ -beli összege.
- (Változó update) $X \leftarrow X - \{x\}$.

Vissza (Ciklus)-hoz.

Ha $\mathcal{A}$ -ban minden jobb oldal nemnegatív, akkor Output=" $\mathcal{E}$ megoldható".

Fourier-Motzkin elimináció: A teljes kép

Fourier-Motzkin elimináció

Input: $\mathcal{E}$ egyenlőtlenségrendszer ($Ax \preceq b$). Output: Megoldható vagy nem.

(Inicizálás) $X = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ // nem eliminált változók,

$\mathcal{A} : Ax \preceq b$ // aktuális egyenlőtlenségrendszer.

(Ciklus) Amíg $X \neq \emptyset$

- Válasszunk $x \in X$ változót.
- (Szétbontás) Válasszuk szét rendszerünk x együtthatójának előjele szerint $\rightarrow \mathcal{A}_+, \mathcal{A}_0, \mathcal{A}_-$.
- (Normálás) Pozitív számmal szorozzuk egyenlőtlenségeinket, hogy x együtthatói $\{-1, 0, 1\}$ -beliek legyenek $\rightarrow \mathcal{A}'_+, \mathcal{A}'_0, \mathcal{A}'_-$.
- (Eliminálás) $\mathcal{A} \leftarrow \mathcal{A}'_0$ és azok az egyenlőtlenségek, amik egy $\mathcal{A}'_+$ -beli és egy $\mathcal{A}'_-$ -beli összege.
- (Változó update) $X \leftarrow X - \{x\}$.

Vissza (Ciklus)-hoz.

Ha $\mathcal{A}$ -ban minden jobb oldal nemnegatív, akkor Output=" $\mathcal{E}$ megoldható".

Ha $\mathcal{A}$ -ban van negatív jobb oldal, akkor Output=" $\mathcal{E}$ nem megoldható".

Fourier-Motzkin elimináció: Példa

$$\begin{cases} -x - y \leq 1 \\ 2x + y \leq 2 \\ -x + 2y \leq 3 \\ x - y \leq -1 \end{cases}$$

Fourier-Motzkin elimináció: Példa

$$\begin{cases} -x - y \leq 1 \\ 2x + y \leq 2 \\ -x + 2y \leq 3 \\ x - y \leq -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x + y \leq 2 \\ x - y \leq -1 \\ -x - y \leq 1 \\ -x + 2y \leq 3 \end{cases}$$

Fourier-Motzkin elimináció: Példa

$$\begin{cases} -x - y \leq 1 \\ 2x + y \leq 2 \\ -x + 2y \leq 3 \\ x - y \leq -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x + y \leq 2 \\ x - y \leq -1 \\ -x - y \leq 1 \\ -x + 2y \leq 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{1}{2}y \leq 1 \\ x - y \leq -1 \\ -x - y \leq 1 \\ -x + 2y \leq 3 \end{cases}$$

Fourier-Motzkin elimináció: Példa

$$\begin{cases} -x - y \leq 1 \\ 2x + y \leq 2 \\ -x + 2y \leq 3 \\ x - y \leq -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x + y \leq 2 \\ x - y \leq -1 \\ -x - y \leq 1 \\ -x + 2y \leq 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{1}{2}y \leq 1 \\ x - y \leq -1 \\ -x - y \leq 1 \\ -x + 2y \leq 3 \end{cases}$$

$$\begin{cases} -\frac{1}{2}y \leq 2 \\ \frac{5}{2}y \leq 4 \\ -2y \leq 0 \\ y \leq 2 \end{cases}$$

Fourier-Motzkin elimináció: Példa

$$\begin{cases} -x - y \leq 1 \\ 2x + y \leq 2 \\ -x + 2y \leq 3 \\ x - y \leq -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x + y \leq 2 \\ x - y \leq -1 \\ -x - y \leq 1 \\ -x + 2y \leq 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{1}{2}y \leq 1 \\ x - y \leq -1 \\ -x - y \leq 1 \\ -x + 2y \leq 3 \end{cases}$$

$$\begin{cases} -\frac{1}{2}y \leq 2 \\ \frac{5}{2}y \leq 4 \\ -2y \leq 0 \\ y \leq 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \frac{5}{2}y \leq 4 \\ y \leq 2 \\ -\frac{1}{2}y \leq 2 \\ -2y \leq 0 \end{cases}$$

Fourier-Motzkin elimináció: Példa

$$\begin{cases} -x - y \leq 1 \\ 2x + y \leq 2 \\ -x + 2y \leq 3 \\ x - y \leq -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x + y \leq 2 \\ x - y \leq -1 \\ -x - y \leq 1 \\ -x + 2y \leq 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{1}{2}y \leq 1 \\ x - y \leq -1 \\ -x - y \leq 1 \\ -x + 2y \leq 3 \end{cases}$$

$$\begin{cases} -\frac{1}{2}y \leq 2 \\ \frac{5}{2}y \leq 4 \\ -2y \leq 0 \\ y \leq 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \frac{5}{2}y \leq 4 \\ y \leq 2 \\ -\frac{1}{2}y \leq 2 \\ -2y \leq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y \leq \frac{8}{5} \\ y \leq 2 \\ -y \leq 4 \\ -y \leq 0 \end{cases}$$

Fourier-Motzkin elimináció: Példa

$$\begin{cases} -x - y \leq 1 \\ 2x + y \leq 2 \\ -x + 2y \leq 3 \\ x - y \leq -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x + y \leq 2 \\ x - y \leq -1 \\ -x - y \leq 1 \\ -x + 2y \leq 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{1}{2}y \leq 1 \\ x - y \leq -1 \\ -x - y \leq 1 \\ -x + 2y \leq 3 \end{cases}$$

$$\begin{cases} -\frac{1}{2}y \leq 2 \\ \frac{5}{2}y \leq 4 \\ -2y \leq 0 \\ y \leq 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \frac{5}{2}y \leq 4 \\ y \leq 2 \\ -\frac{1}{2}y \leq 2 \\ -2y \leq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y \leq \frac{8}{5} \\ y \leq 2 \\ -y \leq 4 \\ -y \leq 0 \end{cases} \quad \begin{array}{l} \text{Megoldható:} \\ 0 \leq y \leq \frac{8}{5} \end{array}$$

Fourier—Motzkin-elimináció: Példa (folytatás)

Ezzel azt kaptuk, hogy az eredeti egyenlőtlenségrendszer megoldható. Legyen $y^0 = 1$. Ekkor behelyettesítünk az előző (eredeti fekete) egyenlőtlenségrendszerbe $y^0 = 1$ -et:

$$\begin{cases} x + \frac{1}{2} \cdot 1 \leq 1 \\ x - 1 \leq -1 \\ -x - 1 \leq 1 \\ -x + 2 \cdot 1 \leq 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x \leq \frac{1}{2} \\ x \leq 0 \\ x \geq -2 \\ x \geq -1 \end{cases} \Rightarrow -1 \leq x \leq 0$$

Fourier—Motzkin-elimináció: Példa (folytatás)

Fourier—Motzkin-elimináció: Példa (folytatás)

- Ha x -et ennek megfelelően választjuk, akkor találtunk egy megoldást az eredeti egyenlőtlenség-rendszerhez.

Fourier—Motzkin-elimináció: Példa (folytatás)

- Ha x -et ennek megfelelően választjuk, akkor találtunk egy megoldást az eredeti egyenlőtlenség-rendszerhez. Például $(x^0, y^0) = (-\frac{1}{2}, 1)$.

Fourier—Motzkin-elimináció: Példa (folytatás)

- Ha x -et ennek megfelelően választjuk, akkor találtunk egy megoldást az eredeti egyenlőtlenség-rendszerhez. Például $(x^0, y^0) = (-\frac{1}{2}, 1)$.
- Ellenőrizhetjük, hogy valóban teljesül-e az összes feltétel:

$$\begin{cases} -x - y \leq 1 \\ 2x + y \leq 2 \\ -x + 2y \leq 3 \\ x - y \leq -1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -\frac{1}{2} \leq 1 \\ 0 \leq 2 \\ \frac{5}{2} \leq 3 \\ -\frac{3}{2} \leq -1 \end{cases}$$

Azt látjuk, hogy minden egyenlőtlenség igaz, azaz minden feltétel teljesül, így a Fourier-Motzkin elimináció segítségével találtunk egy megoldást.

Fourier-Motzkin elimináció: Újabb példa

$$\begin{cases} x \leq 0 \\ -x + y \leq -5 \\ 2x + y \leq -4 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{cases}$$

Fourier-Motzkin elimináció: Újabb példa

$$\left\{ \begin{array}{l} x \leq 0 \\ -x + y \leq -5 \\ 2x + y \leq -4 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x \leq 0 \\ 2x + y \leq -4 \\ -x + y \leq -5 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{array} \right.$$

Fourier-Motzkin elimináció: Újabb példa

$$\left\{ \begin{array}{l} x \leq 0 \\ -x + y \leq -5 \\ 2x + y \leq -4 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x \leq 0 \\ 2x + y \leq -4 \\ -x + y \leq -5 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x \leq 0 \\ x + \frac{1}{2}y \leq -2 \\ -x + y \leq -5 \\ -x - \frac{2}{3}y \leq -2 \end{array} \right.$$

Fourier-Motzkin elimináció: Újabb példa

$$\left\{ \begin{array}{l} x \leq 0 \\ -x + y \leq -5 \\ 2x + y \leq -4 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x \leq 0 \\ 2x + y \leq -4 \\ -x + y \leq -5 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{array} \right. \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x \leq 0 \\ x + \frac{1}{2}y \leq -2 \\ -x + y \leq -5 \\ -x - \frac{2}{3}y \leq -2 \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} y \leq -5 \\ -\frac{2}{3}y \leq -2 \\ \frac{3}{2}y \leq -7 \\ -\frac{1}{6}y \leq -4 \end{array} \right.$$

Fourier-Motzkin elimináció: Újabb példa

$$\begin{cases} x \leq 0 \\ -x + y \leq -5 \\ 2x + y \leq -4 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \leq 0 \\ 2x + y \leq -4 \\ -x + y \leq -5 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \leq 0 \\ x + \frac{1}{2}y \leq -2 \\ -x + y \leq -5 \\ -x - \frac{2}{3}y \leq -2 \end{cases}$$

$$\begin{cases} y \leq -5 \\ -\frac{2}{3}y \leq -2 \\ \frac{3}{2}y \leq -7 \\ -\frac{1}{6}y \leq -4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y \leq -5 \\ \frac{3}{2}y \leq -7 \\ -\frac{2}{3}y \leq -2 \\ -\frac{1}{6}y \leq -4 \end{cases}$$

Fourier-Motzkin elimináció: Újabb példa

$$\begin{cases} x \leq 0 \\ -x + y \leq -5 \\ 2x + y \leq -4 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \leq 0 \\ 2x + y \leq -4 \\ -x + y \leq -5 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \leq 0 \\ x + \frac{1}{2}y \leq -2 \\ -x + y \leq -5 \\ -x - \frac{2}{3}y \leq -2 \end{cases}$$

$$\begin{cases} y \leq -5 \\ -\frac{2}{3}y \leq -2 \\ \frac{3}{2}y \leq -7 \\ -\frac{1}{6}y \leq -4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y \leq -5 \\ \frac{3}{2}y \leq -7 \\ -\frac{2}{3}y \leq -2 \\ -\frac{1}{6}y \leq -4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y \leq -5 \\ y \leq -\frac{14}{3} \\ -y \leq -3 \\ -y \leq -24 \end{cases}$$

Fourier-Motzkin elimináció: Újabb példa

$$\begin{cases} x \leq 0 \\ -x + y \leq -5 \\ 2x + y \leq -4 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \leq 0 \\ 2x + y \leq -4 \\ -x + y \leq -5 \\ -3x - 2y \leq -6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \leq 0 \\ x + \frac{1}{2}y \leq -2 \\ -x + y \leq -5 \\ -x - \frac{2}{3}y \leq -2 \end{cases}$$

$$\begin{cases} y \leq -5 \\ -\frac{2}{3}y \leq -2 \\ \frac{3}{2}y \leq -7 \\ -\frac{1}{6}y \leq -4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y \leq -5 \\ \frac{3}{2}y \leq -7 \\ -\frac{2}{3}y \leq -2 \\ -\frac{1}{6}y \leq -4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y \leq -5 \\ y \leq -\frac{14}{3} \\ -y \leq -3 \\ -y \leq -24 \end{cases}$$

NEM megoldható:
 $24 \leq y \leq -5$

Fourier—Motzkin-elimináció: Újabb példa (folytatás)

Fourier—Motzkin-elimináció: Újabb példa (folytatás)

- Ezzel azt kaptuk, hogy az eredeti egyenlőtlenségrendszer NEM megoldható.

Fourier—Motzkin-elimináció: Újabb példa (folytatás)

- Ezzel azt kaptuk, hogy az eredeti egyenlőtlenségrendszer NEM megoldható. A Fourier—Motzkin-elimináció algvégzését elemezve egy formális levezetés is látható.

Fourier—Motzkin-elimináció: Újabb példa (folytatás)

- Ezzel azt kaptuk, hogy az eredeti egyenlőtlenségrendszer NEM megoldható. A Fourier—Motzkin-elimináció algvégzését elemezve egy formális levezetés is látható.
- Az ellentmondás előtt láttuk, hogy $y \leq -5$ és $-y \leq -3$. Ezek összege $0 \leq -8$. Ennek $\frac{1}{8}$ -szorososa a standad $0 \leq -1$ ellentmondás.

Fourier—Motzkin-elimináció: Újabb példa (folytatás)

- Ezzel azt kaptuk, hogy az eredeti egyenlőtlenségrendszer NEM megoldható. A Fourier—Motzkin-elimináció algvégzését elemezve egy formális levezetés is látható.
- Az ellentmondás előtt láttuk, hogy $y \leq -5$ és $-y \leq -3$. Ezek összege $0 \leq -8$. Ennek $\frac{1}{8}$ -szorososa a standard $0 \leq -1$ ellentmondás.
- $y \leq -5$ az $x \leq 0$ és $-x + y \leq -5$ kiinduló egyenlőtlenségek összege volt.

Fourier—Motzkin-elimináció: Újabb példa (folytatás)

- Ezzel azt kaptuk, hogy az eredeti egyenlőtlenségrendszer NEM megoldható. A Fourier—Motzkin-elimináció algvégzését elemezve egy formális levezetés is látható.
- Az ellentmondás előtt láttuk, hogy $y \leq -5$ és $-y \leq -3$. Ezek összege $0 \leq -8$. Ennek $\frac{1}{8}$ -szorososa a standard $0 \leq -1$ ellentmondás.
- $y \leq -5$ az $x \leq 0$ és $-x + y \leq -5$ kiinduló egyenlőtlenségek összege volt.
- $-y \leq -3$ az $-\frac{2}{3}y \leq -2$ egyenlőtlenség $\frac{3}{2}$ -szerese.

Fourier—Motzkin-elimináció: Újabb példa (folytatás)

- Ezzel azt kaptuk, hogy az eredeti egyenlőtlenségrendszer NEM megoldható. A Fourier—Motzkin-elimináció algvégzését elemezve egy formális levezetés is látható.
- Az ellentmondás előtt láttuk, hogy $y \leq -5$ és $-y \leq -3$. Ezek összege $0 \leq -8$. Ennek $\frac{1}{8}$ -szorososa a standard $0 \leq -1$ ellentmondás.
- $y \leq -5$ az $x \leq 0$ és $-x + y \leq -5$ kiinduló egyenlőtlenségek összege volt.
- $-y \leq -3$ az $-\frac{2}{3}y \leq -2$ egyenlőtlenség $\frac{3}{2}$ -szerese. Amely egyenlőtlenség $x \leq 0$ és $-x - \frac{2}{3}y \leq -2$ összege.

Fourier—Motzkin-elimináció: Újabb példa (folytatás)

- Ezzel azt kaptuk, hogy az eredeti egyenlőtlenségrendszer NEM megoldható. A Fourier—Motzkin-elimináció algvégzését elemezve egy formális levezetés is látható.
- Az ellentmondás előtt láttuk, hogy $y \leq -5$ és $-y \leq -3$. Ezek összege $0 \leq -8$. Ennek $\frac{1}{8}$ -szorosa a standad $0 \leq -1$ ellentmondás.
- $y \leq -5$ az $x \leq 0$ és $-x + y \leq -5$ kiinduló egyenlőtlenségek összege volt.
- $-y \leq -3$ az $-\frac{2}{3}y \leq -2$ egyenlőtlenség $\frac{3}{2}$ -szerese. Amely egyenlőtlenség $x \leq 0$ és $-x - \frac{2}{3}y \leq -2$ összege. Ezek közül az első egy eredeti egyenlőtlenség, a második az eredeti $-3x - 2y \leq -6$ egyenlőtlenség $\frac{1}{3}$ -szorosa.

Fourier—Motzkin-elimináció: Újabb példa (folytatás)

Fourier—Motzkin-elimináció: Újabb példa (folytatás)

- Összegezve:

$$\begin{array}{rcl} x \leq 0 & / \cdot \frac{5}{16} \\ -x + y \leq -5 & / \cdot \frac{2}{16} \\ 2x + y \leq -4 & / \cdot 0 \\ -3x - 2y \leq -6 & / \cdot \frac{1}{16} \\ \hline 0 \leq -1 \end{array}$$

Fourier—Motzkin-elimináció: Újabb példa (folytatás)

- Összegezve:

$$\begin{array}{rcl}
 x \leq 0 & / \cdot \frac{5}{16} & \\
 -x + y \leq -5 & / \cdot \frac{2}{16} & \\
 2x + y \leq -4 & / \cdot 0 & \\
 -3x - 2y \leq -6 & / \cdot \frac{1}{16} & \\
 \hline
 0 \leq -1 & &
 \end{array}$$

- Azaz

$$\left\{ \begin{array}{l}
 x \leq 0 \\
 -x + y \leq -5 \\
 2x + y \leq -4 \\
 -3x - 2y \leq -6
 \end{array} \right. \vdash 0 \leq -1,$$

Fourier—Motzkin-elimináció: Újabb példa (folytatás)

- Összegezve:

$$\begin{array}{rcl}
 x \leq 0 & / \cdot \frac{5}{16} & \\
 -x + y \leq -5 & / \cdot \frac{2}{16} & \\
 2x + y \leq -4 & / \cdot 0 & \\
 -3x - 2y \leq -6 & / \cdot \frac{1}{16} & \\
 \hline
 0 \leq -1 & &
 \end{array}$$

- Azaz

$$\left\{ \begin{array}{l}
 x \leq 0 \\
 -x + y \leq -5 \\
 2x + y \leq -4 \\
 -3x - 2y \leq -6
 \end{array} \right. \vdash 0 \leq -1,$$

így az egyenlőtlenségrendszer nem megoldható.

Vége van!

Köszönöm a figyelmet!